

„დროების“ რედაქცია—სიმონსონოვის ქუჩაზე, ნა-ზაროვის სახლში, 1-ლი კლასიკური გიმნაზიის უკან.

ხელის-მოწერა მიიღება თბილისში, რედაქციაშივე; ქუთაისში, ჭილაძეების წიგნის მაღაზიაში, გარეშე მცხოვრებთათვის ადრესი: ВЪ ТИФЛИСѢ, ВЪ РЕДАКЦІИ „ДРОБѢ“.

ფასი: წლით 9 მ., 11 თვით 8 მ. 50 კ.; 10 თვით—8 მ.; 9 თვით—7 მ. 50 კ.; 8 თვით—7 მ.; 7 თვით—6 მ. 6 თვით—5 მ.; 5 თვით—4 მ. 50 კ.; 4 თვით—4 მ.; 3 თვ.—3 მ.; 2 თვ.—2 მ.; 1 თ.—1 მ.

დროება

გამოდის ყოველ-ღვთობაშის ბარდა.

ფასი განრჩადებისა: სტრატეგიაში და სხვა წიგნ-ცხადება მიიღება ქართულს-სტრატეგიაში და სხვა წიგნ-ცხადებაში.

თუ საჭიროება მოითხოვს, რედაქცია გაასწორებს და შეამოკლებს დასაბეჭდად გამოცხადებულ წერილებს დაუბეჭდვლად წერილებს რედაქცია ვერ დაუბრუნებს ავტორს.

ცალკე ნომერი „დროებისა“ ღირს 5 კაპიკი.

„დროების“ ფასი სეკცემბრის 1-დამ წლის დამლევამდე 4 მ.

რადგანაც ჩემგან შედგენილს დრამა-ტიკულს დასს აკლია აქტიორ-აქტრისე-ბი, ამიტომ ვთხოვ ყველას, ვისაც აქვს სურვილი და შეძლება რომელიმე გვარი როლების აღსრულებისა, მომხმანდნ ჩემთან მოსალაპარაკებლად დილის 7 საათიდან 10-მდე და საღამოს 3—6-მდე მბსტყვენის ქუჩა-ზედ № 11. ამავე ადრესით მომმართონ თბილისის გარეშე მცხოვრებლებ-მა აქტიორებმა და ყოველ-ნაირი პიე-სების პატრონებმა თავიანთ პირობე-ბით.

ალექსანდრე ნეპოიროვი. (5—2)

მცხ წელზედ მეტია, რაც მე ვყი-დი მუთაისში ხე-ტყის მასალას და არავესი არა მმართველს-რა. მხლა მე მივდივარ სამზღვარს გარედ. ქ. ქუ-თაისს სტრაფარბს ჩემის სახელის, მა-მის სახელის და გვარის კბაქელი და აგრეთვე არა მკოდნე წერა-კითხვისა, როგორც მე. მინიციბაა, რომ რამე უგულისხმობა და ან სიყალბე აღმოჩნ-დეს, ამის მიხედვით ვიწვევ ყველას, ვისაც ჩემთან რამე საქმე აქვს და ვით-ხოვ განაცხადოს თვისი მოთხოვნილე-ბანი ჩემდამო ერთის თვის განმავა-ლობაში დღეიდან მუთაისის საქალა-ქო სამსჯავროს (სუდის), გინა ნო-ტარიუსის საშუალებით. ამასთანავე

ვაცხადებ, რომ არავესი, ჩემთან საქმის მქონემ, არ მიაქციოს ყურადღება ვა-დას ჩემთა პირობათა, თუ ვისმე მაგე-თი კი აქვს, რადგანაც მე ვიღებ ჩემს თავზე ვხლავე შევასრულო მაგეთი პი-რობები.

(8—8) აბრამა მოშას ძე ელიგულაშვილი.

შინაური ძროხია.

== თბილისელებისაგან კარგად ცნო-ბილს პიანისტს და კომპოზიტორს ბ. ბენაროი შორლანოვს გადაუღია ნო-ტებზედ რამდენიმე ჩვენებური ხმა და გამოუტია ცალკე რეეულად. რეეულსა ჰქვია „ბაიათი“. მკოდნე პირნი ამ-ბობენ, რომ ქაბული, რასტი და სხვა ძნელი ხმები მოხერხებულად არიან გარდაღებულნი ამ ნოტებზედ და შეად-გენენ ძვირფასს განძს ჩვენის მუსიკის მოყვარულთათვისაო.

== თბილისში ბევრი ვაჭარია, რომელსაც არამც თუ არა ვაგევაბა-რო ბუხალტერიისა და სხვა საკომერციო ანგარიშებისა, უბრალო წერა-კითხვაც არ იცის. ასეთს უნდაგარიშობას, რა-საკვირველია, ცუდი გავლენა აქვს ვა-ჭრობის წარმოებაზედ და ამიტომაც ყოველს წესიერად მოწყობილს ქალაქ-

„დროების“ ტელტონი, აგვისტ. 24

სინანული

მოთხრობა, გიუი დე-მოპასანისა.

შემოდგომის დამალონებელი წვი-მიანი ღღე იყო. ხეებს ფოთლები სცვიოდა. მოხუცებული სივლი ეს არის ადგა საწოლიდან. მთხმში ბოლ-თასა სცემდა და ღინჯად მიდი-მოდოდა ბუხრიდამ ფანჯარამდინ. ძალიან მოწყენილი იყო. რამდენი სამწუხარო დღეებია ჩვენს სიცოცხლეში! ახლა სივლი სამოც-და-ორი წლისაა და ყველაფერი მომეხრდა. ძვეყანაზედ არავესი ჰყავს მახლობელი, მარტოდ-მარტოა. რა ძნელია მარტო-ხელად ყოფნა, როცა არავესი გეკულება შე-ნიანი, როცა იცი, რომ კირისუფალი არ გეყოლება სიკვდილის ყამს!

მის რად უნდა ჩემი სიცოცხლეო, ჰტიქრობდა სივლი თავის მარტობა-ში! წარსული დრო თვალ-წინ წარ-მოუდგა, როცა ჯერ ისევ დედ-მამა ჰყავდა. იმათი ოჯახი, სასწავლებელი, სადაც სწავლობდა სივლი; მერე პა-რიში რომ წაყვდა უმაღლესს სასწავ-

ლებელში და კანონებს რომ სწავ-ლობდა!

თითქო გუშინ მომხდარიყოს, თვალ-წინ უდგა დღესაც ის დრო, როცა მამა ჰყავდა ავად და მერე მოუყვდა; როცა დედასთან დარჩა მარტო და ერთად სცხოვრობდნ წყნარად და ტკბილად. მერეხომ დედაც გადაეცვა-ლა და დარჩა ერთი ღერი კაცი მარ-ტო-ხელად. რა მოსაწყენია ეს წუთი-სოკული! მალე თვითონაც მოკვდება და აღარსად იქნება პოლ სივლის ხსენება ქვეყანაზედ.

რა საშინელებაა, ღმერთო ჩემო! თვითონ აღარ იქნება ქვეყანაზედ, სხვანი კი იცოცხლებენ მხიარულად, დასტკბებიან სიყვარულით. რა ნაირად შეიძლება ადამიანმა იმხიარულოს, როცა იცის, რომ სიკვდილს არ ას-ტდება. როგორც ღღე და ღამე იცვლე-ბა, ისე კაცის სიცოცხლეც...

სივლის სიცოცხლემ ისე ჩაიარა, რომ არაფერი თავგამოსადები ამბავი არ გადაჰხვია. ასე გასინჯეთ, არში-ყობა რა არის, იმისთანებიც კი არ გამოუტია.

სმისა და კამისა და ძილის გარდა არა უყვითებია-რა და ისე უჩინრად ჩა-

ში არსებობს საკომერციო სასწავლე-ბელი. ჩვენს ქალაქს ესეთი სასწავლე-ბელი დღემდის არა ღირსებია. ამ ნაკლებევენების შესაცვებად ბ. მა-ნუელიანცმა დააწესა კერძო საკომერ-ციო კურსები, რომლებზედაც ასწავ-ლიან კომერციულ ეკონომიას, კო-მერციულ არითმეტიკას, ბუხალტე-რიას, საკომერციო მიწერ-მოწერას, სავაჭრო და სათამაშუკო წესდებს. პურსი ორი წელიწადი გრძელდება, მაგრამ ერთი წელიწადი კმარა იმა-თვის, ვისაც გიმნაზიის 4 კლასი გაუ-თავებიათ ან რეალური სასწავლებლის კურსი გაუვლიათ და ან სხვაგან ამის შესაფერი სწავლა მიუღიათ. სწავლა იწ-ყება სექტემბრის 15-დამ ივნისის 1-მდე და სწარმოობს საღამო-საღამოობით. წლიური სწავლის ფასი არის 125 მანა-თი უფროსის განყოფილებისათვის და 75 უმცროსისათვის. პურსების დამ-ფუძნებელს ვადაუწყებთა აგრეთვე ორი შეუძლებელი მოსწავლის უფა-სოდ მიღება.

== ამბობენ, რომ ერთს წიგნების გამომცემელთაგანს შეუკრებია ყველ-ა ლექსები და ნაწერები მეთვრამეტე სა-უკუნის ბოლო დროის პოეტის ბეზი-კისა (ბაბაშვილი) და ერთს წიგნად აპრობს მათ დაბეჭდვასაო.

== ერთმა სარწმუნო პირთაგანმა გეაცნობა, რომ მოზლოკში ქალაქს ვადაუდგია საჭირო ფული პირველ-

უარა სამოც-და-ორმა წელიწადმა. ნე-ტა სხვებივით ცოლი მაინც შეერთო! რა იყო მერე, რატომ არ მოჰკიდა ხელი ოჯახობას! რა დაუშლიდა? შე-მთხვევა არა ჰქონდა ცოლის შერთვი-სა, თუ შეძლება? ძალიან კარგადაც შეიერთავედა ცოლს და კარგადაც იცხოვრებდნ, მაგრამ ვერ შერთო... რატომ? დაუდევრობის მიზეზით? რამ-დენი კაცის საქმე ფუქდება დაუდევ-რობით, ვინ მოსთვლის... ზოგიერთი ისეთი ხასიათის კაცია, რომ ყველა-ფერი ემძიმება. ადგომ-დაჯდომა ეზა-რება, ლაპარაკს ვერ ახერხებს.

სივლი არავესი ჰყავრებია! იმის მხარზე არც ერთს ქალს დაუდ-გია თავი, როგორც ხან-და-ხან სიყვარულის სიტკბობაში იცინა ქა-ლებმა. სივლის არ გამოუტია გულ-ათროთობებული მოლოდინი თავის სატრფოსი.

ხელის ძაგ-ძაგი არ გამოუტია სა-ყვარლის ხელის ჩამორთმევის დროს. მკ, რა ბედნიერი უნდა იყოს ის, ვისაც თანაუგრძობს საყვარელი არ-სება! რა გამოუტქმელი ბედნიერებით ივსება გული მაშინ, როცა სატრფოს ბაგენი შენს ტუჩებს ეხებიან და ორივეს

დაწყებითი სკოლის დასაარსებლად იქაურ ქართველ ყმაწვილებისათვის, მაგრამ ქართველი მასწავლებელი ვერ უშოვიათო. „წერა-კითხვის საზოგა-დობისთვის“ უნდა მოემართათ, რომ მას ეშოვნა მათთვის მასწავლებელი და არ ვიცი მიმართეს, თუ არაო. ჩვენ ამას უნდა დაეუმატოთ, რომ მოხსენებულის „საზოგადობის“ კან-ცელარიაში არაერთი ქალაქი არ მიღებულა ამ საგნის თაობაზე.

== სახალხო განათლების მინისტ-რი მიმართავს ცირკულიარით სწავლა-განათლების მზრუნველთ, რათა ეს უკანასკნელნი მოელაპარაკებოდნ ხოლმე არქიელს, ვიდრე ნება-რთვას მისცემდნ სამაგალითო სამინისტრო პირველ-დაწყებით სკოლების განხი-სას, ან სამოსწავლო რჩევათა უწყე-ბის სკოლებისას ან ერობათა, საზო-გადობათა და კერძო პირთა სკოლე-ბისას იმ ადგილებში, საცა საეკლე-სიო და სამრევლო სკოლები არსე-ბობდნ.

შველამ კარგად იცის, რომ, რაც უფრო ბლომად დაიმართება სკოლე-ბი და რაც უფრო საადვილო იქნება ეს საქმე, მით უფრო მეტის სიჩქარით გაგრეკვლიდება განათლება და მით უფრო მალე გამოვა ხალხი უმეცრე-ბიდან. სარკულიარის ხელმძღვანე-ლობით სწავლა-განათლების მზრუნ-ველთ ყოველად-უსამღვდელოთა დახ-მარებით შეუძლიანთ მოჰყინონ თავ-აღვტაცებთ ტრფიაღება, ერთმანეთს ეხვევით და სტკბებით ნეტარებითა! სივლი ბუხარს მიუჯდა და მიძიმდ-ამოიოხრა. იმის სიცოცხლე ფუჭი იყო, ფუჭი. მითომ სივლის არავესი ჰყავრებია თუ? მკ, ძალიანაც უყ-ვარდა! თავის სიყვარულს მალავედა— ესთქვათ, არავესთვის არ გაუმხელია, მაგრამ მეტის-მეტად, აღუზნებულად უყვარდა ერთი ქალი.

მინ იყო ეს ქალი? თავის მეგობ-რის სკიყის ცოლი. სოტა ადრე-რომ გაცნობის ქალი, გასათხოვრო-ბისას რომ ენახა! მაგრამ ძალიან გვიან გაიცნო სივლი, მაშინ რო-დღესაც გათხოვილი იყო! აი, რაღა-თქმა უნდა, ამას კი შეიერთავედა სივა-ლი. პირველსავე გაცნობაზედ გაგიფე-ბით შეუყვარდა ეს ქალი! ახლა თვალ-წინ ისიც წარმოუდგა სივლის, ამ ქა-ლის დანახვაზედ რა ნაირად შეიც-ვლებოდა ხოლმე, როცა დაშორდე-ბოდა, ოჰ, რა გვარად იყო მოწყე-ნილი; რამდენი ღამე გაუტარებია უძი-ლოდ სივლის, ვინ მოსთვლის! სიყ-ვარული აღიტაცებდა ხოლმე და მო-სვენებას აღარ აძლევდა. საკვირველია, დილით რომ ადგებოდა, თითქო გაუ-

თავიანთ ოლქი სკოლებით, თუმცა კი უკანასკნელს უფლება ეძლევათ, თუ საჭიროდ დაინახეს, არ გაამართინონ მზრუნველებს სკოლები იმ ადგილებში, სადა უკვე საეკლესიო და სამრევლო სკოლები არსებობენ.

== მეექვსე არხეოლოგიურს კრებას კიდევ დაუწყია მუშაობა ოდესაში აგვისტოს 8-დღან. რეჩერატების წამოთხველთ შორის თუ იქნება ვინმე ქართულთ სწავლულთა და პროფესორთაგანი, ჩვენ თავის დროზედ შევტყობინებთ მკითხველებს.

== სუბუმიის საჭილოქსერო დასმა აგვისტოს 8—12-მდე გასინჯა ვაზები შემდეგ ალაგებში: ა) მდ. ძელასურსა და მაქარას შორის, ბ) მდ. ძელასურის ხეობაზე, ვ) სოფ. ალექსანდროვკაში, ლ) სოფ. მერმულში, მ) ბალ-შარანში, და ნ) წებელდაში. არც ერთ ამ მოხსენებულ ალაგთაგანში ჭილოქსერა არ აღმოჩენილა („აგვაზი“).

„დროებას“ კორესპონდენცია

სოფ. წინარეხი. ამ სოფლის სკოლა ცხელა უფრო კარგ მდგომარეობაშია, — ხალხმა წრულ უფრო კარგი თვლით შეხედა სკოლას, რადგანაც ცხელა ცხელად ჰხედავს სწავლის გემოს. მე მომიხდა ამ სკოლაში დასწრება გამრცდის დროს და, სწორედ გითხრათ, გამაკვირვა ჯერ მოსწავლეების სიტყვა-პასუხმა და მერე მათის მშობლების იქ დასწრებამ; თითქმის ყველა მოწაფის მშობელი კარებთან დამხვდა და სიხარულით აღტაცებაში მოსულნი თავიანთ შვილების სიტყვა-პასუხით რცხერებოდნენ კლასის ოთახში. შევირდებ ცხელად ეტყობათ, რომ მე-

ნელდებოდა სიყვარულის ცეცხლი, მაგრამ მერე კი ისე აღვებნებოდა, რამდენმა წელიწადმა გაიზარა ამ სატანჯველში! რა ღამაში იყო ის თეთრი მოკისისე, ხუტუქ-თმინანი და ტანდაბალი ქალი! სკივი იმისი ღრისი არ იყო. ახლა ეს ქალი ორმოცდა თექვსმეტის წლისაა და ბედნიერსა ჰგავს. მაღალს რომ შეჰყვარებოდა მაშინ! ნუ თუ არ შეჰყვარებია? რატომა მერე: სკივს უარესი იყო თუ? მაშინ რომ გაეგო ქალს, თუ სივალს რანაირად უყვარდა! მითომ არ იცოდა? საიღამ ეცოდინებოდა. ნეტა რასა ჰფიქრობდა? რომ მეთქვა, ნეტა რას მიპასუხებდა.

ამ გვარად ეკითხებოდა სივალის თავის თავს. დაწერილებით ავარდებოდა ყოველივე, როგორც ატარებდა თავის დროს. ხან-და-ხან საღამ-საღამოობით სკივს ბანქოს ეთამაშებოდა, მაგრამ გულისყური კი სკივის ცოლისაკენა ჰქონდა. რა ყმაწვილი, რა მალხაზი და ცოცხალი რამ იყო! ყოველი ნათქვამი სიტყვა ამ ქალისა, ხმის კილო, გაღიმება, ჩუმი და გამოპარული შეხედვა მაშინდელი, სულ თვალ-წინა ჰქონდა

ტყველება განუვითარებიათ. მოსწავლენი იყვნენ გამოცდამი 34. ამათში 20 ქალი. ბამოცლის შემდეგ მასწავლებელმა ბავშვები ექსკურსიაზედ წაასხა. შევლას თავის საგაძლი თან უნდა წამოეღო. ჩვენც ხელ-ცარიელები არ წავედით. დაფაცურდნ ბავშვები მხიარულად და ხუთის წამის შემდეგ ყველანი ერთად თავმოყრილნი და დაშვრიებულნი გაუდგნენ გზას; ჩვენც უკან მივეყვიით. ბოლოს ჩამოვხტი ერთს დიდ კაკლის ქვეშ და აი სწორედ აქ ვივრდენ, რა დიდი ფარ-ხმალია სკოლა მშრომელისა და მუშა მასწავლებლის ხელში. ბავშვები შემოვხეივნენ მასწავლებელს და ზოგი რას ჰკითხავდა, ზოგი რას სხვა-და-სხვა საგნებზედა. მასწავლებელი დალაგებით, ყველას სიამოვნებით სრულს პასუხს აძლევდა. შემდეგ გავედით მინდორში; იქაც მხიარული ბავშვების სახეები შესჩერებოდნენ მასწავლებელს, რომელიც ძლივს ასწრობდა ყველასთვის პასუხის მიცემას, ყველას ცნობის-მოყვარეობის დაკმაყოფილებას. კარგად რომ მოიღალნენ პატარა მეცნიერნი, მოვიყარეთ თავი ისევ კაკლის ქვეშ. მოსწავლეებმა მოძრაობა, სიმღერა და თამაში არ მოშალეს; მხოლოდ მათგან გამოვჩინა ერთი პატარა ქალი და ერთი პატარა ბიჭი და მასწავლებლის თხოვნით ისე ჩუმად მოამჩადეს ყოველისფერი შესანაყრებლად, რომ სწორედ გავიჯდოდი; ყველანი ჩამომჰყრიდნენ, ჩვენც მათში დაესხედით, — თავზედ დაგვადგნენ, როგორც მასპინძელნი, ის ორნი მოწაფენი. სადილზედ ბავშვებმა გულ-წრფელად იმხიარულეს, და ბევრი იმღერეს სხვა-და-სხვა სახალხო სიმღერები.

მეზავაზი.

ახლა სივალს. მრთხელ სკივებმა სადილად დაჰპატივეს სივალის მდინარე სენის ნაპირზედ. აიღეს ხელში კალათები და გასწიეს ტყე-ტყე. საფხულოს მშვენიერი ღღე იყო, ჰყვავოდა და ჰხარობდა ყოველივე. ჩიტები მხიარულად გალობდნ და თავს დასტრიალებდნ მასპინძლებსა და სტუმარს ნაღიმობის დროს.

სიტყე იყო. ათასნაირი ყვავილების სუნწლოვანება მოფენილი იყო იმ არე-მარეზედ. რა დაუფიქარი და მშვენიერი ღღე იყო ის ღღე!

ნასადილევს სკივი მოლზედ დაწვა გულ-აღმა და დაიძინა.

— ასე ტყბილად არას დროს არ მიძინაო, სთქვა, როცა გამოიღვიძა.

სკივის ცოლმა სივალს ხელი-ხელს გაუყარა, მკლავზედ მიეყრდნო და ასე დასეირნობდნ წყლის პირას. მიუბრუნდა ქალი სივალს და ნაზად უთხრა:

— ღღეს მხიარულადა ვარ. სივალის სიამოვნებით შესცქეროდა, თან მიმით ფერი მისდიოდა, სიყვარული არ შემამჩნიოს თვალგებში, ან

წერილი რედაქტორთან.

ბ. რედაქტორო!

თქვენ კარგად მოგეხსენებათ, რომ ჩემს წერის დედანს ყოველთვის ვასწორებ, თუ კი ვინმე ქართული წერის მცოდნე პირი გამომჩინდება და საღი შეხედულებით წერის საგანს ამიხსნის. ამასთანავე ცნობილი გაქვს ჩემგან, რომ ქართული ასოების ქვაზედ ამოქრა ერთობ საძველო შემქნა ობილისში. რუსული დედნის შედგენა ერთი ასად უფრო საადვილოა ჩემთვის, და საადვილოა იმისთვის კი არა, რომ ქართულ წერაზე უფრო რუსული ვიცოდე. სულაც არა. საქმე ის არის, რომ ობილისის გრაფიკაზე ქართული ასოების თვისება არ იცნან. იგინი უფრო ევროპიულ შრიფტებზე არიან გაწვრთნილნი, და ის მიზეზი უნდა იყოს, რომ ჩემს ასოებს ისე ვერა სჭირან ქვაზედ, როგორც დაწერილი მაქვს. ღღეს სინიღისმა ნება მომცა, რამოდენიმეჯერ ვასწორებ მემდეგ, გამომეცა ჩემი დედანი. თანაც დარწმუნებული ვარ, რომ ჩემი გამოცემა საზოგადოებისთვის მეტი არ იქნება, თუ ბ. ზოგებაში დედანმა დაუქმიაოფილოს ყველა მოთხოვნილება ქართული წერის შესახებ. მაგრამ, სამწუხაროდ ჩემდა, ბ. ზოგებაში ჩემი წერის დედანი უცნაო ყოველად გამოუსადეგრად და მავნებლად, და თავის უენიშენის ბოლოში კიდევ აუგია წესი ამ სიტყვებით: «ჩვენთვის პირად უკეთესი იქნებოდა, რომ ეს ჰქმნარიტება, ეს უტყუარი სიმართლე(?) ბ. ბაბიჩავის (ე. ი. ჩემს) დედანზედ ვისმეს სხვას წარმოეთქვა. მაგრამ სახალხო სკოლისათვის კი სულ ერთია, ვინც უნდა უთხრას დროზედ სასარგებლო სიტყვა და დაიფაროს მანვე შეცდომისაგან». ბ. ზოგებაშიელი ამ სიტყ-

ათრთოლებულმა ხელმა გულის საიდუმლო არ ამცნოსო.

მეთრი ყვავილების გვირგვინი გაიკეთა ქალმა თავზედ, მიუბრუნდა სივალს და ჰკითხა ნაზად!

— მიხდება? სივალმა ხმის ამოღება ვერ მოახერხა, სიყვარულმა ისე გააბრუვა, კინაღამ ქალის წინ მუხლებზედ დაეშვა. — მითხარით რაღა, ღიმილით უთხრა ქალმა და თან თითქო ებუტებოდა.

სივალმა მაინც ვერა უპასუხა რა, თითქო რაღაცა მოაწვა ყელზეო. რა ნათლად აქვს ახლა თვალწინ წარმოდგენილი ეს აშბავი, თითქო გუშინ ყოფილიყო.

რად უთხრა ქალმა ეს? რა ნაზად და საამოდ იყო მიყრდნობილი სივალის მკლავზედ.

ხისკენ რომ მივიდნ, ქალის ყური შეეხო სივალის ლოყებს; სივალმა უკან დაიწია, რომ ქალს არ ეფიქრნა, განგებ მოხდა ესაო და უთხრა:

— ბანა დრო არ არის, რომ დავბრუნდეთ? სკივის ცოლმა რაღაცა უცნაურად შეჰხედა სივალს.

ვებით, რასაკვირველია იმან ბოძანებს, რომ ბაბიჩავის დედანი რაკი საბაველი და მვენებელია, ნუ იყიდით, ჩემი ახალი წერის დედანი გამოიწერეთო. — ხომ ეს აზრია ფარულად გატარებული ბ. ზოგებაშიელის განხილვაში; ამის დასამტკიცებლად, ნება მიბოძეთ, ბ. რედაქტორო, ბ. ზოგებაშიელის წერილი მოვიყვანო, რომელიც მან მომწერა შარშან ნოემბერში, როცა ორთავენი წერის დედნებს ვადგენდით. ამ წერილით ცხადად აიხსნება ბ. ზოგებაშიელის წერილმანი ანგარიში და შეხედულება თუ ყოველ გვარ სასწავლებელში სახმარებელ სახელმძღვანელოებზე არა, რომელიც გამოცემა და გაყიდვა მას ბრიტუროვისათვის მონაპოლიად გაუხდია, წერის დედნების შესახებ მაინც. აი ის წერილი:

«ბ. ბაბიჩავე! შევანსა (ქვაზედ ამომქრელი ოსტატია) და დემურავს (ლითოგრაფიის პატრონია) გაუჭირეთ საქმე, გინდა თუ არა ჩემი დედანი და ბადე ზოგებაშიელისაზედ აღრე დაბეჭდეთო. რასა ჰგავს ესა? მე «ხაკაზი» ერთი წელიწადია მიმიცია, ფულიც უმეტესი ნაწილი ხელში უჭირავთ და თქვენ, რომელმაც გუშინ მიცით «ხაკაზი», თხოულობთ, რომ ჩემი საქმე იქით გადადონ და თქვენი ჩემ ჩუმად გააკეთონ. ნუ თუ არა გრძობთ, რომ მაგვარი მოქმედება სათაკილოა და წერილმანი (!!?) ინტრიგის ხასიათი აქვს. მე სრულიად სხვა გვარ მოქმედებას ვთვლიდი საჭიროდ; როდესაც ჯუღელმა დედნის გამოცემა მოინდომა, მეც ვადგენდი მაშინ, მაგრამ თავი დავანებე და დავუთმე ჯუღელსა; თუმცა ჯუღელის დედანი ვერ გამოდგა ხეირიანი, მაგრამ მე მაინც რავდენსამე წელიწადს ვუცადე,

მაშინ ყურადღება არ მიუქცევია სივალს იმ გადმოხედვისათვის, ახლა კი დაუფიქრა.

— თუ გინდა, დავბრუნდეთ, — უპასუხა ქალმა, — დაილაღეთ?

— მე არ დავლალოულვარ, მაგრამ სკივი გაიღვიძებდა.

— ზგონიათ, გაიღვიძებდა კიდევ; მაშ დავბრუნდეთ, მხრების აწვეით უთხრა ქალმა.

როცა დაბრუნდნ, ქალი ჩუმად იყო და აღარ ეყრდნებოდა სივალს. რად იყო ჩუმად? ან რატომ არ უნდოდა ხელი-ხელს გაყრისი წასულიყო.

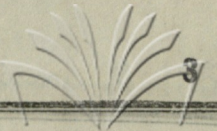
ღღემდის ეს კითხვა ფიქრად არ მოსვლია, ახლა კი დავკითხა თავის თავს სივალის და წარმოუდგა ვითომც... ბატ. სივალის უცებ გაწითლდა, თითქო ოცდაათი წლით უფრო გაყმაწვილდა და ყურთ მოესმა, რომ სკივის ცოლი ეუბნებოდა.

„მე შენ მიყვარხარ“.

— ოჰ, ნუ თუ ეს შესაძლებელი იქნებოდა!

მს ფიქრები არ ასვენებენ; ნუ თუ ვერ მიხვდა, რომ...

იქნება მართლა ბედნიერი გამხდა-

რომ ხელი არ შეემშალა*). შარშან თქვენ ხელ აღრე მქონდა დედანი მომხალდეულო, მაგრამ, რაკი თქვენ დამასწარით გამოცემა, ცოტადნად ხელი გაგიმართეთ და ვფიქრობდი დამეცადნა, ვიდრე თქვენს გამოცემას გაყიდლით, მაგრამ თქვენი გამოცემა გამოდგა სრულიად უფარგისი, მისი დაბეჭვდა და გასყიდვა თქვენ თვითონ შეესწავით, და ეს მხოლოდ მაშინ შევუღებე დედნის გამოცემასა. თქვენ კი ახლა ავიყინათ და ილაჯს უწყევტავთ ქვეზედ ამომპრელს და ლითოგრაფიის პატრონსა - ზოგებაშილის დედანზედ და რვეულზედ ჩუმად (დახე რა შავი ღლე მდგომია ზოგებაშილისაგან! შულები წინ-და-წინ მიცემული მქონდა ქვეზედ ამოსაქრელად, და ზოგებაშილის კი შემინოდა, არ შემიტყოს-მეთქი) ჩემი გამოცემა აღრეო. მისაც უნდა უთხრათ ეს ამბავი, არავინ არ მოგიწონებთ (მოწონების კი რა მოგახსენოთ და შებრალებით კი შემობრალებდენ). პატრონს კაცებს ყოველთვის მეგობრულად და მოყვრულად მოქცევივარ, მაგრამ ინტრიგას კი ჯერედ ჩემს წინააღმდეგ არ გაუმარჯვნია და, იმედია, ვერც შემდეგში გაიმარჯვებს.

ი. ზოგებაშილი*

აბა რა ხერხს დააყრიდა ჩემს დედანს ბ. ზოგებაშილი ამ წერილის შემდეგ? მინც ბ. ზოგებაშილისაგან

*) ამისთანა თავაზინობას რა დაგარქვით! ჯეულელის დედანი არ ვარგოდა, მას, ბ. ზოგებაშილს, შეეძლო უფროსი გამოცემა და არ ინება. არ ინება იმიტომ, რომ ჯეულელი იზარალებდა... მოსწავლე უმაწვილე ბი კი ჯეულელის დედნის წყალობით ბლანანს და გლანას წერას შეეჩვივნენ. ყოჩად, ჩვენო სასიქადულო ჰედაგოვო! ჯეულელის ზარალს ანაცვალა უმაწვილების რიგინი, სუფთა წერა.

რიყო სივალის? რატომ არ დააკვირდა კარგად, იქნება, ქალიც თანაუგრძნობდა?

— მს კი უნდა შეეცყო უსათუოდ. ნუ თუ ჩემს სიტყვებში ნამდვილად ვერ შეეცობა ამ საიდუმლოს.

სახქროდ ტანთ ჩაიცვა და თან ჰეოქრობდა.

— შე ვარ სამოცდაორის წლისა, ის არის ორმოცდათექვსმეტისა. ახლა შემოიძლია ხომ ეკითხო ესა?..

სივალის სახლი თავის მეგობრის სახლის პირ-და-პირ იყო. ოთახში რომ შევიდა, გოგო დახვდა კარებთან და გავაცხობი ჰკითხა:

— რა დამართვიათ, ბატონო სივალ, ასე აღრე რომ მობრძანდით?

— არაფერი არა დამმართნია-რა. მოახსენე ქალბატონს, გამოვიდეს, ორი სიტყვა მაქვს სათქმელი.

— ქალბატონი სამხარეულოშია, მსხლის მურაბასა ჰხარხარს, ჯერ ჩაუტყელო.

— არა უშავს-რა, მოახსენე, რომ უსათუოდ უნდა ენახო, საქმე მაქვს. ზოგო წავიდა, სივალ მოუთმენლად მიდი-მოდიოდა ოთახში.

ახლა აღარაფრისა აღარა სცხვენო-

შესადგენს, ან შედგენილის მსგავს რამეს შეადგენს, ის ბ. ზოგებაშილის ინტრიგანია, ვინც არა - მოყვარე და მეგობარი.

ბ. ზოგებაშილი მითელის თავის შენიშენაში, რომ მე გავარჩიო მისი დედანი. მან თავად გაარჩია თავის დედანი ჩემს დედანთან შედარებით. ღღეს ორივე გარჩეულია, და თუ ვინმე იკისრებს კიდევსინილისიერად იმათ გარჩევას, რასაკვირველია, კარგი იქნება. ამასთან საქიროა ლითოგრაფიული ასოები ჰქონდეს დამუშავებულს, რომ საზოგადოებას ნათლად დაანახოს ასოების სიტუდე და სიკარგე. თუ ვინმე იკისრებს ამ საქმეს, მე ესთხოვ ბ. ზოგებაშილის და ჩემი დედნები-დამ ჯერ ბადეში ჩასმული მხხელი ხელი გაარჩიოს და შემდეგ საშუალო და ნუსხური ხელი, რომელიც მეორე და მესამე ნაწილში შექნება მოყვანილი.

ამით ვათავებ ბ. ზოგებაშილზე ლაპარაკს. «რადენად სამართლიანად მოიქცა მსჯელობაში ჩემი დედნის შესახებ, საზოგადოებამ განსაჯოს.

ბ. ზოგებაშილი, 17 აგვისტოს.

მ. ლომოვლის კონსერტი.

თბილისის საზოგადოებას არა ერთხელ დაუმტკიცებია, რომ მან იცის ნამდვილი არტისტების დაუხსება, და მათ სანახავად და მოსასმენად არც დროსა და არც ფულს არა ნახობს.

ღიდი ხალა «თბილისის სობრანიისა» თითქმის სრულიად გაცხებულიყო წარსულს ოთხშაბათს, რათა მოესმინათ გამოჩენილის არტისტას ქ. ლეონოვისა და მისი მოწაფის ქ. აბრამიო-

და. ახლა ისე თამამად ჰკითხავდა ქალს ამას, ვითომც ის უკითხავს — ამა-და-ამ საქმლის გაკეთება როგორ უნდაო. ახლა ხომ მოხუცებულა!

ბაილო კარგი და სკივის ცოლი შემოვიდა.

მრგვალი პირის სახის ქალი იყო და კაყ-ხმინი; დაკლავებული ხელები განზე ეჭირა, რადგან მურაბის წვენი ჩამოსდიოდა.

— რა დამართვიათ, ავად ხომ არა ხართ, — ჰკითხა შემინებულმა ქალმა.

— არა, ერთი რამ მინდა გკითხოთ ისეთი, რაც ჩემთვის ღიდი რამ საგანია და რაც არ მასვენებს. სიტყვა მომეცით, რომ არას დამიმალავთ და გულ-წრფელად მომცემთ პასუხსა.

ქალმა-გაიღიმა.

— მე ყოველთვის გულ-წრფელად ვარ თქვენთანა, აბა, მითხარით.

— აი რა, პირველსავე გაცნობაზე შემოიყარდით თქვენ; შემინშენთ მეს, თუ არა?

— რასაკვირველია, მაშინვე შეგნიშნეთ, — უპასუხა ქალმა ღიმილით და

ვის სიმღერა. შევლას პირისახეზედ გულ-უხვი მასპინძლის სიამოვნება ეხატებოდა და თითქოს იძახდა «გვეწვიეთ, გვეწვიეთ! ნიჭსა და ხელოვნებას ჩვენში ყოველთვის ადგილი აქვსო!»

საზოგადოება არ მოსტყუვდა, რადგანაც საქვეყნოდ გამოჩენილმა არტისტკა მ. ლეონოვისამ დაამტკიცა რომ იმას კიდევ შეუძლიან გრძობით და ხელოვნობით სიმღერა და, რაც ყველაზედ გასაკვირველია, ღიდი-ხნის მომღერალს ასე წმინდად შეუნახავს თავისი ხმა. ნიჭიერს არტისტკას არამც თუ მთელი მეროპა მოუვლია, არამედ იპაპონიაშიაც კი ყოფილა და ყველგან ერთგვარი თანაგრძნობით მიუღიათ.

ხელოვნური სიმღერა, ლეონოვისა რომელშიაც გრძობაც საკმაოდ გამოთქმის სასიამოვნოა და დამატკობელი ყურისა და ისეთი ადგილები-კი სადაც «ბრაფურნობა» იყო საჭირო, სწორედ რომ შეუდარებლად იქმნენ აღსრულებულნი. ჩინებულადვე იყვნენ აღსრულებულნი და საზოგადოებისაგან აღტაცებით მიღებულნი «მალოროსიული» და ციგანთა სიმღერები, მით უფრო, რომ იმ ხმებში ხელოვნურად აღსრულებასთან ერთად რაღაც ნათესაური, დაბადებული ერთს გვარი მდგომარეობისაგან ესმის ძაგუსიელთ ყურსა. იმ სიმღერებში მოისმის ხმა დაღონებული სევდით საცემ მკმუნვარებისა ან ალეღვებული გრძობა, რომელიც ედღარ შეუყენებია ველარაფერს, მთის მდინარესავით მოუსვენრად სდუნს, ქედდება და ღრიალებს!

აი ამ გვარი გამოხატულობა იქონია მ. ლეონოვის და აბრამიოვის სიმღერამ „განზიანი“, რაგრა წინასწარმე ყველიდგან» ჩიდესას, როლო-

ამ ხმამ უწინდელი ნაი კილო მიიღო.

სივალი ათრთოლდა.

— მამ თქვენ იცოდით? რას მიპასუხებდით?

ქალს მურაბის წვენი ეწვეთებოდა თითებიდამ. მან ღიმილითვე უპასუხა:

— ბანა მკითხეთ როდისმე, მითხარით რამე? მე ხომ არ დავიწყებდით სიყვარულზედ ლაპარაკს?

— მითხარით: გახსოვსთ ის ღღე, ერთხელ სკიქმა რომ მოღბე დაიძინა ნასადიღევს, და მე და თქვენ იქ წყლის პირას დაგვიჩინობდით?

სივალი მოუთმენლად ელოდა პასუხს.

ქალი აღარ იღიმებოდა. დაუწყო თვალებში ყურება და უპასუხა:

— რასაკვირველია, ძალიან კარგად მახსოვს!

— იმ ღღეს რომ უფრო თამამად ეყოფილიყავი და ჩემი გულის პასუხი მეთქვა თქვენთვის, რას მეთუოდით?

— მართალი უნდა ვითხრაო, არ მეწყინებოდა, რადგან მეც თანაგრძნობით, — უპასუხა გულ-წრფელად ქალმა და ბედნიერების სასიამოვნო

მა, ღუეტმა; „ქალბატონი...“ და სხვ.

საზოგადოება იქამდის აღტაცებით ეგებებოდა ღიდიხელს არტისტკას და მის მოწაფეს, რომელიც ახლად გამოდის საზოგადოების წინაშე და ენახებოდა მათი თვალის მომორება, როცა სიმღერას ათავებდენ, რომ სამჯერ-ოთხჯერ მაღალის ტანის ცემით გამოიწვედენ ხოლომე და გაამოკრებიანბდენ რომელსამე ხმას.

ბულითადის მაღლობის ღიდიხი არიან ამ გვარი არტისტები, როგორც ქ. ლეონოვისა და მისი მოწაფე, რომ არ იხარებენ და ხანდისხან თავიანთის თვალის გაღმოდებით გვაეციყებენ იმ უნიკობას, რომელიც ურიცხვად მოეშურებია ჩვენს მხარეში და კიდევ ძალიანა წყრებია, რომ საზოგადოება მათს უნიკობას ვერ აუხსენს.

მ. სხვა-და-სხვა ამბავი

უკვდავო ხაზინა მექაში. ქალაქი მექა აწის მასპინძლის დახადების ადგილი და აზბუთში მდებარებს. ამ ქალაქის უმთავრესს მექეთში საში გამოქვაბულს, რომელთაც მატრ-მატრ ვაჭრები აქვთ. ურანის ბანკისაშებრ ყოველი მოსულეშია, რომელიც კრსადენგად არის მექაში, ვალდებულია ყოველ დღე შესწიროს ფული და გამოქვაბულში ხაჯდოს. რასაკვირველია, შეწირულობის რადენობა შექვაბულის შექვაბულად არის დამოკიდებული. ზედი-ზედ რომ ვინაგრიშოთ ყოველი მლოცველი ყოველ დღე სწირავს 5 ჭრანკს (2 მანათამდე), რადგან შექვაბულში მლოცველთა რიცხვი აღის 100.000-მდე და ზოგნი თითო თუკობითაც რჩებან, ამი-

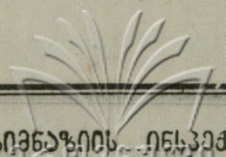
ღიმილი დაეტყო ისე, როგორც დაეტყობათ ხოლომე ამ გვარი ღიმილი იმისთანა ქალებს, რომელთაც დასანანი აღარა რჩებათ-რა, გულის წადილი შეისრულეს! ძალი გაბრუნდა და ისევ შეუღდა თავის საქმეს.

თითქო უზომო უბედურობა რამ მოევიწინაო, ისე შეწყუბებული გამოვიდა სივალი, გავმართა მდინარის ნაპირისაკენ; ვერ ამჩნევდა რომ ძალიან წვიმდა და ტანისამოსი დაუსველდა, ქუდიდამ წყალი ჩამოსდიოდა. ღიდი-ხანს დადიოდა წყლის პირს, მერე მივიდა იმ ადგილს სადაც ოდესმე თავის სატრფოსთან გაატარა პირველი და უკანასკნელი ბედნიერების დაუეწყარი წუთი, დაჯდა ხის ძირს და მწარე ქეთინი დაიწყო.

იჯდა სივალი და აწვედა მღულარებს.

ქვასაც კი ახტირებდა იმისი მწუხარება!

ქალქე ღოგოტიფიანისა.

ტომ შეწირულობა ყოველ წელი 15 მილიონს ჭრანკზე ნაკლები არ იქნება. გაჭირვებულს დროს სკანთქარი ამ სახისს გასსხვეუნიებს ხოლმე. მაგ. რუსეთთან ომის დროს 1858 წ. გასსხვეუნი ერთი გამოქვაბული, დიდძალი ფული გამოიღეს და სელ-მეორედ დაბეჭდეს. უიომის ომის დროს, იმავე განზრახვით, გასსხვეუნი მეორე სახისად, მაგრამ მესამე სახისად გასსხვიდა 1415 წ. აქეთ და ანგარიშობენ, რომ ამ სახისში 250 მილიონ ჭრანკამდე უნდა იყოს.

ცელგერაქები

(„ხრდილოეთის საგეტოსი“)

აგვისტოს 23-ს

კ.შ.ჩ.შ. ქალაქში და ევროპიელთა კოლონიებში მშვიდობიანობაა; ჩინელები ეხლა ჭორტებს აახლებენ.

მადრიდი. აგვისტოს 29-დამ (ახ. სტ.) მოკვდა ხოლერით ალიგანტაში 5 და ნოველდაში 42 კაცი.

პარიზი. ხოლერა შესამჩნევად სუსტდება; ტულონში და მარსელებში სულ ცოტა იხრება, მხოლოდ ადამსავლეთის პირენეების დეპარტამენტში მოკვდა 14 კაცი; შვეიცარიის ხოლერა სრულიად მოიხშო.

რომი. სექტემბრის სამს აქეთ ხოლერით ავად-გამხდარა რიცხვი ადის 235. მოკვდა 141. მართა ნეაპოლში ავად გახდა 122, რომელთ შორის მოკვა 69.

ცნობანი

მაზანდა

ხორავისა, რომელიც იყიდება თბილისის ბაზრებში, დუქნებში და ხელდახელ 16 აგვისტოდამ 1 სექტემბრამდე 1884 წ.

გამომცხვარი ჰური რუსეთის ფქვილისა — 1 გ. 5 გ.

აქურის ფქვილისა: შირველის ხარისისა — 1 გ. 2 1/2

მეორისა — 1 გ. 2 გ.

იმავე ფქვილ. თორნიში გამოცხვარი:

შირველი ხარისისა — 1 გ. 4 1/2

მეორისა — 1 გ. 3 გ.

მესამისა — 1 გ. 2

ჟვარის-მაში ჰური:

შირველი ხარის. ღავაში 1 გ. 4 1/2

მეორის ხარის. ღავაში 1 გ. 3 1/2

მესამისა — 1 გ. 3 გ.

ძრახის ხარისი:

შირველის ხარისისა — 1 გ. 7 გ.

მეორისა — 1 გ. 6 გ.
სუვი . . . — 1 გ. 14 გ.
ცხვრის ხარისი — 1 გ. 7 გ.
დორის ხარისი:
შირველის ხარისისა — 1 გ. — გ.
მეორისა — 1 გ. — გ.

რკინის ზხა

თბილისიდან ქუთაისისკენ მიდის 8 საათხედ და 31 წამ. დილით

თბილისიდან მარტო საშურამდინ 3 საათ. და 11 წამ. შუადღის უკან.

თბილისიდან ბაქოსკენ

10 საათხედ და 45 წამ. დილით. (სამზახათობით საჩქარო 10 ს. 58 წ. დამ.)

ქუთაისიდან თბილისისკენ

12 საათხ. და 25 წამ. შუადღ. უკან.

ქუთაისიდან ბათუმისა და

ფოთისკენ

5 საათხედ და 20 წამ. შუადღის უკან. ბათუმიდან თბილისისკენ 8 საათ. დილით.

ფოთიდან თბილისისკენ

8 საათ. და 45 წამ. დილით.

ფოთიდან ბათუმიდან მომავალი თბილისში შემოდის

10 საათხედ და 25 წამ. დამით.

მარტო საშურიდან მომავალი თბილისში შემოდის

8 საათხედ დილით

ბაქოდამ მომავალი შემოდის თბილისში

2 საათ. და 30 წამ. შუადღის უკან. (ზარსკეობით საჩქარო 7 ს. 53 წ. დილ.)

განცხადებანი

დოქტორი რეისი ხელახლად მიიღებს თვალწივით ავადმკურნალებს აგვისტოს 15-დამ (ძველი არსენალის ქუჩა № 17) დილის 9—10 საათზე. (6—4)

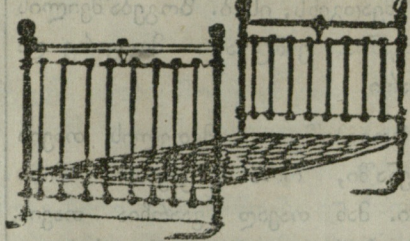
ვის რა მიანი

და განდებნი

პოემა თ. ი. შავჭავჭავაძისა ისუდება „წერა-კითხვის საზოგადოების“ განცხადებაში, საცა უუხნა „იგერიის“ რედაქციას. (სიმონსონის ქუჩა, საზარდვის სახლი 1-ლი გამზარის უკან.)

ფასი „ვისრამიანისა“ 1 მან. 50 გ.
გაგზავნი — 1 მან. 70 გ.
„განდებლისა“ — 15 გ.
გაგზავნი — 20 გ.
წიგნის მღაზიებს ნაკლებად დათმობათ. (10—2)

ინლისური რკინის კარობაზი.

ერთის საწოლი 7 მანეთიდან და ორის საწოლი 14 მანეთიდან, მათი ლეიბები, ზღვის ბალახით გატენილი 5-დან 8 მანეთამდე. კიდევ შემდეგი ნივთები იყიდება 25% -ით უფრო იაფად, კიდევ სხვაგან სადმე: ბრიტანიის მეტალის ნივთები, ჩაიდნები, სავარჯიშო, სავარჯიშო, ჩაის და სტოლის გოგონები ხანგლებითა, ფანდონი, დასადგმელი, შირის-სახანი, სტაქები, სუფოგონი, საწოლი, სუბი, რეჟები, გრაფიკები, საქაშური თებები, ბლიუდები, სასალათები, ტაშტები, საძველები, სამაძლეები, გარნიტის საფხეები, უნაგირები გაცისა და ქალისა; ალვირები, სლისტები, ტანის-მოსის დასაჯიდელები, საბალა მარატლები, გაქსები, უთაბი, წისქვილები, სურსები, ქვები, კლიტები, ინგლისის თოფები და რეკლავები, ზიუბი, ზარბები, ვაშლიულები, საფანგები, ნიბები, ვატერპრუფი, საბები, ხუჭები, წინდები, სუფრები, სალქუტებისათვის რგოლები, ემალისა ჭურჭელი, მურაბები, ვამდეტები, შიგულები, სოუსები, ზღვის ბალახი, დიმიტოგონები და სხვ. ინგლისურს მაღაზიებში № 156-157, 158, 159, და 160. ამ ნომრებს უურადლება მიაქციეთ. (100—43)

ქუთაისის პროგიმნაზიის ინსპექტორი

შემოწილესად აცნობებს მშობლებს, ნათესავებს და აპყურებს ვაჟებისა, რომელნიც ამ პროგიმნაზიაში სწავლობენ, რომ თანხად სახალხო განათლების მინისტრის წინადადებისა, № 10461, 25 წარსული იელისიდან ამა 1884 წლისა, რაოდენობა სწავლისათვის გადასახალი ფულისა პროგიმნაზიაში გადიდდება ამ გეზად: მოსამზადებელ კლასში 10-დან—16 მანეთი, დანარჩენ კლასებში 12-დან—20 მანეთი წელიწადში თითოეულ შეგირდზედ. ამიტომ ქუთაისის პროგიმნაზიის მთავრობა უმოწილესად სთხოვს მშობლებს და ნათესავებს იმ ვაჟებისა, რომელნიც ამ პროგიმნაზიაში სწავლობენ, ვაჟების სასწავლებელში მოყვანის დროს, ამ აგვისტოს იცილდენ, წარმოადგინონ მომავალი 1884 წლის სწავლისათვის გადასახალი ფულის ნახევარი, იმ რაოდენობით, რომელიც არის დადგინებული სახალხო განათლების მინისტრის უკვე ნახსენები განკარგულებით, სახელდობრ: მოსამზადებელ კლასში რვა (8), ხოლო დანარჩენ კლასებში ათ-ათი მანეთი თითოეულ შეგირდზედ. (3—3)

კბილის ეპიმი

ბ. არნსტეინი მიიღებს ავადმყოფებს დილით 10-საათიდან საღამოს 6-ს საათამდე ბოლოვინის პროსპექტზედ, მირზოვეის სახლში, რომელიც უწინ ბელოისა იყო. (10—6)

კავკასიის სამოსწავლო ოლქის სწავლა-განათლების მზრუნველისაგან ნება-დართული საკომერციო კურსები თბილისში ორთავ სქესის პირთათვის.

1884—85 წ. შემდეგს საგნებს ასწავლან: 1) საკომერციო ეკონომიას, 2) საკომერციო არითმეტიკას და სხვ. ანგარიშს, 3) ბუხგალტერიას (მარტო, ორასს და სახანგოს), 4) საკომერციო კორესპონდენციას, 5) სავაჭრო და საეკსპლორაციო წესდებას, მსურველთ ასწავლან აგრეთვე 6) ჭრანკუზულს ენას, 7) სუეთა-წერას და გაკრულს ხელს.

სწავლა დაიწება სექტემბრის 15. მიღება ახლად შემომსვლელთა დაიწება აგვისტოს ოცადგან ყოველ-დღე საღამოს 5—8 საათამდე, იქ საცა გურსებია გამართული; სოლოლაკისა და რტიშხვიის ქუჩის კუთხე, სახლი ალექსანდრე ფრანკონისა, № 21. დაწვრილებითი ცნობახი, აგრეთვე შროგრაფები და დაწვრილი წესდებანი შეიძლება მუქთან მაიღონ მსურველთ, საცა გურსებია, მათათა წიგნიანგების საბანკირო კონტორაში. ქალაქს გარეშე მცხოვრებთ სთხოვენ მომართავდენ წერილით გურსების დამფუძნებელს ს. მანუელიანს, თბილისში. (7—4)

აფთიაქი აივაზოვისა ვალადილა ერენის მიედანზე სამოქალაქო სახლში. არენდატორი მ. აღმუროვი. (10—4)

არწრუნისეულ მარგასლაში სასახლის ქერაზედ, იძლევა ქირით მაღაზიები, სადგურები კანტორებისა, სავაჭრო სახლებისა და საწყობებისათვის. პირობების შეტყობა შეიძლება ქარვასლის კანტორაში. (25—20)